

Coordonatori: Băjenaru Carmen-Mihaela, Craioveanu Mădălina,
Crăciun Simona-Diana, Dumitru Simona, Levărdă Cătălina,
Oancea Mariana, Scară Adelina -Elena

BUCURIA CÂNTECULUI POPULAR

-Ghid metodic-

ISBN 978-973-0-44474-2

BRĂILA, 2026

BUCURIA CÂNTECULUI POPULAR

Publicația de față reprezintă un ghid metodic ce cuprinde materiale prezentate de participanți la **Simpozionul județean „BUCURIA CÂNTECULUI POPULAR”**, desfășurat în anul școlar 2025- 2026 , în cadrul **Proiectului Educațional Județean „BUCURIA CÂNTECULUI POPULAR”**, derulat de Școala Gimnazială „Ion Băncilă” Brăila.

Responsabilitatea pentru conținutul materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor.

Coordonatori:

Prof. înv.primar: Băjenaru Carmen-Mihaela

Prof. înv.primar: Craioveanu Mădălina

Prof. înv.primar: Crăciun Simona-Diana

Prof. înv.primar: Dumitru Simona

Prof. înv. primar: Levârdă Cătălina

Prof. înv.primar: Oancea Mariana

Prof. înv.primar: Scară Adelina -Elena

Școala Gimnazială „Ion Băncilă” Brăila

Toate drepturile sunt rezervate autorilor. Nicio parte din această lucrare nu poate fi reprodusă, stocată sau transmisă fără acordul prealabil al autorilor.

ISBN 978-973-0-44474-2

BRĂILA, 2026

CUPRINS

1. Bucuria cântecului popular – o moștenire vie a identității românești, Prof. învăț. primar Levârdă Cătălina, Școala Gimnazială ” Ion Băncilă”, Brăila	4
2. Cunoașterea tradițiilor prin studierea cântecelor folclorice, Prof. învăț. primar Scară Adelina-Elena, Prof. învăț. primar Băjenaru Carmen-Mihaela, Școala Gimnazială ” Ion Băncilă”, Brăila.....	6
3. Proiect educațional - cerc tematic „Cercul de jocuri populare din zona Brăilei”, Prof. învăț. primar Novac Alexandra, Școala Gimnazială Alexandru Ioan Cuza, Brăila	9
4. Rolul și valențele educative ale cântecului popular în învățământul primar- exemple de bune practici-, Prof. învăț. primar Crăciun Simona Diana, Școala Gimnazială „Ion Bancila” Brăila.....	12
5. Jocul și dansul popular – exemple de bune practici în învățământul primar, Prof. învăț. primar Craioveanu Mădălina, Școala Gimnazială „Ion Bancila” Brăila.....	18
6. Tradiții și obiceiuri- Sărbătorile primăverii, Profesor învățământ primar, Băcanu Mariana, Profesor învățământ primar, Grosu Catherine-Emilia, Colegiul Național „Ana Aslan” Brăila.....	23
7. Schiță proiect didactic- „ Bucuria cântecului popular -Aseară ți-am luat basma”, Prof. învăț. Primar Oancea Mariana, Școala Gimnazială „Ion Băncilă”, Brăila.....	32
8. Proiect educațional la nivel de școală ”Flori de Bărăgan”, prof.pt. învăț. primar DUMITRU SIMONA, Școala Gimnazială ”Ion Băncilă,, Brăila.....	35

BUCURIA CÂNTECULUI POPULAR – O MOȘTENIRE VIE A IDENTITĂȚII ROMÂNEȘTI

**Prof. înv. primar Levârdă Cătălina
Școala Gimnazială ” Ion Băncilă”, Brăila**

„Un popor care își păstrează cântecul își păstrează sufletul.”

Într-o lume în care schimbările se produc cu o viteză impresionantă, iar tehnologia redefineste modul în care comunicăm și ne raportăm la valorile culturale, cântecul popular rămâne unul dintre cele mai puternice repere ale identității naționale. El nu este doar o creație artistică transmisă din generație în generație, ci o adevărată cronică a vieții satului românesc, o expresie autentică a sentimentelor și a experiențelor colective. Tema „Bucuria cântecului popular” invită la o reflecție asupra rolului pe care folclorul îl are în formarea identității culturale și în educarea tinerei generații.

Cântecul popular românesc s-a născut din nevoia oamenilor de a-și exprima bucuriile, dorul, iubirea, speranțele și suferințele. El a însoțit cele mai importante momente din viața comunității: nașterea, copilăria, munca, sărbătorile, nunta sau despărțirea de cei dragi. Fiecare zonă etnografică a României și-a creat propriul stil muzical, propriile melodii și propriul mod de interpretare, contribuind astfel la bogăția patrimoniului cultural românesc.

Astăzi, când accesul la informație este nelimitat, iar modelele culturale sunt tot mai diverse, există riscul ca tradițiile autentice să fie umbrite de tendințele globale. Tocmai de aceea, educația artistică și promovarea folclorului în școli, în centre culturale și în cadrul concursurilor dedicate cântecului popular capătă o importanță deosebită. Ele oferă copiilor și tinerilor posibilitatea de a descoperi frumusețea patrimoniului cultural și de a înțelege că identitatea unui popor se construiește și prin respectul față de valorile moștenite.

Concursul „Bucuria cântecului popular” reprezintă un exemplu elocvent al modului în care tradiția poate fi transmisă într-o manieră atractivă și educativă. Dincolo de competiția artistică, acest eveniment creează un spațiu de întâlnire între generații, între profesori, interpreți, părinți și iubitori ai folclorului. Participanții nu învață doar tehnici de interpretare vocală, ci și disciplina studiului, responsabilitatea, respectul pentru scenă și pentru public, precum și bucuria de a reprezenta cu mândrie zona folclorică din care provin.

Un element definitoriu al acestui concurs este costumele populare. Purtat cu respect și mândrie, acesta completează mesajul cântecului și oferă identitate interpretului. Motivele decorative, cromatica și croiul costumelor diferă de la o regiune la alta, reflectând specificul cultural al comunităților din care provin. Astfel, scena concursului devine un adevărat spațiu al diversității culturale românești, în care fiecare participant aduce o parte din patrimoniul local.

Din perspectivă educațională, implicarea copiilor în activități artistice tradiționale contribuie la dezvoltarea armonioasă a personalității. Studiile din domeniul pedagogiei și psihologiei educației arată că muzica stimulează creativitatea, memoria, inteligența emoțională și

capacitatea de comunicare. În același timp, participarea la spectacole și concursuri dezvoltă încrederea în sine, spiritul de echipă și capacitatea de a gestiona emoțiile.

Profesorii și coordonatorii artistici au un rol esențial în acest proces. Ei sunt cei care îi îndrumă pe copii să descopere frumusețea repertoriului tradițional, să respecte autenticitatea interpretării și să înțeleagă semnificația fiecărui cântec. Munca lor depășește pregătirea artistică propriu-zisă, transformându-se într-un act de educație culturală și civică.

La rândul lor, familiile contribuie la păstrarea tradițiilor prin încurajarea copiilor să participe la activități culturale și prin transmiterea valorilor autentice. Atunci când familia, școala și comunitatea colaborează, rezultatul este formarea unor tineri care își cunosc rădăcinile și sunt capabili să promoveze patrimoniul cultural într-un mod firesc și responsabil.

În contextul actual, când patrimoniul cultural imaterial este recunoscut ca o resursă importantă pentru dezvoltarea comunităților și consolidarea identității europene, promovarea cântecului popular devine o investiție în educație și în cultura viitorului. Fiecare concurs, fiecare recital și fiecare fotografie care surprinde aceste momente reprezintă o contribuție la păstrarea unei moșteniri neprețuite.

În concluzie, „Bucuria cântecului popular” nu este doar titlul unui concurs artistic, ci o expresie a continuității tradiției românești și a legăturii dintre generații. Cântecul popular are puterea de a uni oameni, de a transmite emoții autentice și de a cultiva respectul pentru valorile naționale.

Prin fiecare copil care urcă pe scenă, prin fiecare profesor care îl îndrumă și prin fiecare spectator care aplaudă, cântecul popular își continuă drumul peste timp, demonstrând că adevărata sa putere stă în capacitatea de a aduce oamenii împreună și de a le aminti cine sunt și de unde vin. Acesta este, poate, cel mai profund sens al bucuriei cântecului popular.

CUNOAȘTEREA TRADIȚIILOR PRIN STUDIAREA CÂNTECELOR FOLCLORICE

Prof. înv. primar Scară Adelina-Elena

Prof. înv. primar Băjenaru Carmen-Mihaela

Școala Gimnazială ” Ion Băncilă”, Brăila

Folclorul reprezintă una dintre cele mai valoroase moșteniri culturale ale unui popor. El cuprinde creațiile populare transmise din generație în generație, precum cântecele, dansurile, obiceiurile, legendele, proverbele, portul popular și meșteșugurile tradiționale. Prin studierea folclorului, elevii își cunosc rădăcinile, își dezvoltă respectul pentru valorile naționale și înțeleg identitatea culturală a poporului român.

Cântecele populare sunt expresia vie a sufletului românesc. Ele reflectă bucuriile și tristețile oamenilor, dragostea pentru familie, muncă, natură și credință. Prin intermediul lor sunt transmise valori morale precum cinstea, respectul, solidaritatea, hărnicia și iubirea de țară. Interpretarea cântecelor populare contribuie la dezvoltarea sensibilității artistice, a auzului muzical, a memoriei și a capacității de exprimare.

La fel de important este studiul costumului popular românesc. Acesta nu reprezintă doar o îmbrăcăminte tradițională, ci un adevărat simbol al identității naționale. Fiecare zonă etnografică a României are costume specifice, decorate cu motive tradiționale și culori care exprimă frumusețea, credința și stilul de viață al comunităților locale. Elevii pot descoperi semnificația ornamentelor, tehnicile de realizare și diferențele dintre costumele diferitelor regiuni istorice.

Educația prin folclor contribuie la formarea personalității elevilor, dezvoltând respectul pentru tradiții și pentru diversitatea culturală. Totodată, participarea la activități artistice și culturale stimulează creativitatea, colaborarea și spiritul de echipă.

Particularitățile folclorului din Muntenia

Muntenia este una dintre cele mai bogate regiuni etnofolclorice ale României. Folclorul muzical din această zonă se remarcă prin melodii expresive, ritmuri vioaie și texte care evocă viața satului, iubirea, natura și momentele importante din viața comunității.

Printre cele mai cunoscute cântece populare din Muntenia se numără:

- „M-a făcut mama oltean”;
- „Foicică de trei granate”;
- „Cine iubește și lasă”;
- „Mugur, mugurel”;
- „Ia-ți mireasă ziua bună” (interpretat în cadrul nunților tradiționale);
- diverse doine și hore specifice localităților muntenești.

Aceste cântece sunt interpretate atât vocal, cât și instrumental, fiind acompaniate de instrumente tradiționale precum vioara, cobza, acordeonul, țambalul, naiul sau fluierul.

Dansurile populare din Muntenia sunt energice și elegante, punând în valoare coordonarea, ritmul și spiritul colectiv. Dintre cele mai cunoscute jocuri populare amintim:

- Hora;
- Sârba;
- Brâul;
- Geamparaua (întâlnită și în sud-estul țării);
- Breaza;
- Călușul, unul dintre cele mai spectaculoase dansuri tradiționale românești, recunoscut pentru valoarea sa culturală și ceremonială.

Aceste dansuri sunt practicate în cadrul sărbătorilor, nunților, festivalurilor și altor evenimente importante din comunitate.

Costumul popular din Muntenia

Portul popular muntenească impresionează prin eleganță și rafinament. Costumul femeiesc este alcătuit din ie cusută manual cu motive geometrice sau florale, fotă sau catrință, poale, brâu și maramă ori basma. Broderiile sunt realizate în culori precum roșu, negru, albastru sau auriu, fiecare având semnificații simbolice.

Costumul bărbătesc cuprinde cămașa lungă, ițarii, brâul lat, pieptarul din piele sau lână, cojocul și pălăria. În anotimpul rece se purtau cojoace și sumane decorate cu motive tradiționale.

Elevii pot învăța că fiecare ornament cusut pe costum transmite un mesaj legat de protecție, fertilitate, viață, natură sau credință, ceea ce transformă costumul popular într-o adevărată operă de artă.

Activități care pot fi desfășurate cu elevii

Pentru apropierea copiilor de tradițiile românești, cadrul didactic poate organiza numeroase activități educative și interactive:

- audierea și interpretarea unor cântece populare din Muntenia;

- învățarea unor pași de horă, sârbă sau brâu în cadrul orelor de educație muzicală și educație fizică;
- realizarea unei expoziții de costume populare autentice sau confecționarea unor elemente decorative inspirate din portul popular;
- organizarea unei „Zile a portului popular”, în care elevii să poarte costume tradiționale și să prezinte informații despre acestea;
- ateliere de cusături tradiționale și desenarea motivelor populare pe hârtie sau pe materiale textile;
- realizarea unor proiecte și prezentări despre tradițiile și obiceiurile din Muntenia;
- invitarea unor interpreți de muzică populară, meșteri populari sau membri ai ansamblurilor folclorice locale pentru demonstrații practice;
- organizarea unui spectacol folcloric în cadrul școlii, cu cântece, dansuri și poezii populare;
- participarea la festivaluri și concursuri de folclor sau vizite la muzee etnografice;
- realizarea unui colț tematic dedicat tradițiilor românești, cu fotografii, obiecte populare și materiale informative.

Aceste activități dezvoltă spiritul de echipă, creativitatea, comunicarea și respectul pentru patrimoniul cultural.

Studierea cântecelor folclorice și a costumelor populare reprezintă o modalitate eficientă de păstrare și valorificare a identității naționale. Prin contactul direct cu tradițiile, elevii descoperă frumusețea culturii românești și învață să respecte valorile moștenite de la înaintași. Folclorul contribuie atât la educația artistică și culturală, cât și la dezvoltarea personală și morală a copiilor.

Introducerea cântecelor populare, a dansurilor tradiționale și a portului popular în activitățile școlare transformă procesul educativ într-o experiență atractivă și autentică, apropiindu-i pe elevi de patrimoniul cultural românesc și stimulând dorința de a transmite mai departe aceste valori generațiilor viitoare.

Bibliografie:

Internet

PROIECT EDUCAȚIONAL - CERC TEMATIC
„CERCUL DE JOCURI POPULARE DIN ZONA BRĂILEI”

Prof. înv. primar Novac Alexandra
Școala Gimnazială Alexandru Ioan Cuza, Brăila

Grup țintă: copiii din ciclul primar – clasa a IV-a

Perioada de derulare: noiembrie 2025- iunie 2026

Locul desfășurării: sala de sport/ hol

Tipul activității: Voluntariat

Frecvență: 1 oră/ săptămână

SCOPUL GENERAL

Cultivarea interesului elevilor pentru tradițiile și valorile culturale locale prin cunoașterea, învățarea și interpretarea dansurilor populare specifice zonei Brăilei.

COMPETENȚE GENERALE

1. Dezvoltarea capacității de receptare a unor mesaje orale/ scrise;
2. Interpretarea de cântece pentru copii, cu mijloace specifice vârstei;
3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și mișcării, individual sau în grup
4. Dezvoltarea responsabilității , spiritului de cooperare;
5. Manifestarea interesului pentru autocunoaștere și a atitudinii pozitive față de sine și față de ceilalți;
6. Exprimarea adecvată a emoțiilor în interacțiunea cu copii și adulți cunoscuți;

OBIECTIVE:

1. să manifeste dragoste față de obiceiurile și tradițiile românești;
2. să poarte costume necesare dansului popular;
3. să-și însușească strigături specifice dansurilor populare;
4. să învețe elemente de bază ale dansului popular;

5. să prezinte spectacole în școală și în cadrul comunității locale;

PLANIFICARE ACTIVITĂȚILOR

Nr. crt.	Perioada / Luna	Tema / Activitatea/ Dans popular	Obiective operaționale	Forme de organizare/ metode
1	Noiembrie	*Pași de bază în dansurile populare brăilene. „Alunelul”	Execută corect pașii de bază ai jocului.	Demonstrație, exercițiu practic
		*Exersarea și interpretarea completă a dansului „Alunelul”.	Dansează coordonat în formație.	Repetiție practică
		*Învățarea dansului „Hora de la Zăvoaia”.	Recunoaște ritmul și mișcările specifice.	Exercițiu, dans în formație
2	Decembrie	„Florica 1” – învățarea figurilor de bază	Reproduc mișcările de bază.	Demonstrație Activitate practică
		„Florica 2” – învățarea și interpretarea.	Interpretează dansul integral.	Repetiție, filmare
3	Ianuarie	„Florica de la Însurăței”- pași de bază	Identifică specificul dansului din zona de câmpie.	Exercițiu, demonstrație
		„Florica de la Însurăței”.	Interpretează dansul integral.	Exercițiu, demonstrație
		Exersarea și interpretarea completă a dansurilor Florica 1, 2 și Însurăței	Interpretează dansurile integral.	Repetiție

4	Februarie	„Romanul”- pași de bază	Învăță pașii și ritmul lent.	Activitate practică
		„Greceasca”- pași de bază, asemănarea cu Romanul	Exersează mișcările și sincronizarea.	Dans în formație
		Exersarea și interpretarea completă a dansurilor Romanul, Greceasca	Exersează mișcările și sincronizarea.	Repetiție
5	Martie (I)	„Birul greu” - pași de bază	Cooperează și respectă forma de dans.	Practică în formație
		„Ofițereasca” pași de bază, asemănarea cu Birul greu	Exersează mișcările și sincronizarea.	Demonstrație, repetiție
		Exersarea celor două dansuri predate Birul greu, Ofițereasca	Exersează mișcările și sincronizarea.	Repetiție
		Exersarea celor două dansuri predate Birul greu, Ofițereasca	Exersează mișcările și sincronizarea.	Repetiție
6	Aprilie	Dans pastoral – „Ciobănașul”.	Redau ritmul specific și povestea dansului.	Exercițiu practic
		Dans pastoral – „Ciobănașul”.	Redau ritmul specific și povestea dansului.	Exercițiu practic
		Dans jucăuș – „Oița”.	Manifestă expresivitate și bucurie în joc.	Repetiție practică
		Dans jucăuș – „Oița”.	Manifestă expresivitate și bucurie în joc.	Repetiție practică
7	Mai	Dans vioi în perechi– „Tărășelul”.	Se coordonează în ritm alert.	Activitate în perechi
		Dans vioi în perechi–	Se coordonează în ritm	Activitate în

		„Tărășelul”.	alert.	perechi
		„Ca pe baltă”	Înțeleg legătura între dans și mediul local.	Repetiție practică
		„Ca pe baltă”	Se coordonează în ritm alert.	Exercițiu cu recuzită costume populare
8	Iunie	„Hora-n două părți” și „Ciorcârlanul”.	Învăță pașii și structura dansurilor.	Repetiție colectivă
		„Hora-n două părți” și „Ciorcârlanul”.	Repetă pașii și structura dansurilor.	Repetiție colectivă
		Spectacol final – „Cântec, joc și voie bună în zona Brăilei”.	Valorifică deprinderile dobândite.	Spectacol, evaluare finală

Rolul și valențele educative ale cântecului popular în învățământul primar

-exemple de bune practici-

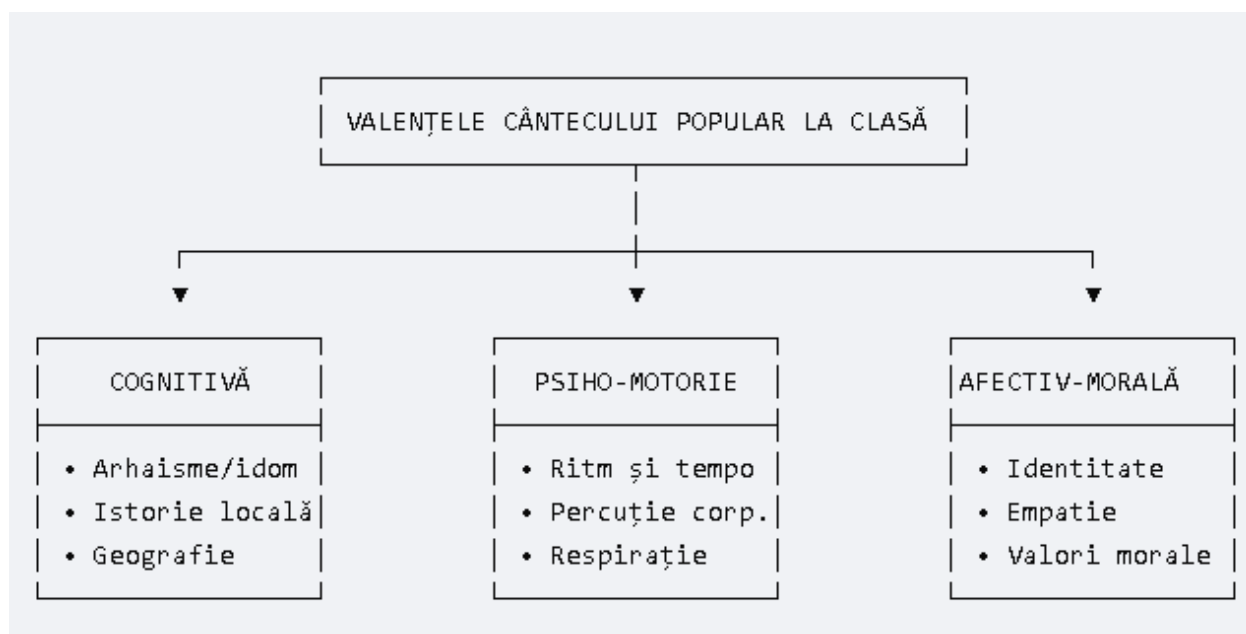
Prof.înv.primar Crăciun Simona Diana

Școala Gimnazială „Ion Bancila” Brăila

Folclorul muzical reprezintă chintesenta identității culturale a unui popor, un rezervor de înțelepciune, istorie și sensibilitate. În contextul învățământului primar, cântecul popular nu este doar o simplă componentă a programei școlare la disciplina *Muzică și mișcare*, ci un instrument pedagogic complex.

Valențele Educative ale Cântecului Popular

Cântecul popular acționează tridimensional asupra personalității copilului aflat în perioada miciei școlarități (6-11 ani), acoperind dimensiunile cognitivă, psiho-motorie și afectiv-volitivă.

1. Dimensiunea Cognitivă și Interdisciplinară

Textul poetic al cântecelor populare este o sursă inepuizabilă de stimulare lingvistică. Pentru elevii din ciclul primar, contactul cu versul popular oferă:

- **Îmbogățirea vocabularului:** Introducerea unor termeni regionali și arhaici specifici Munteniei (ex: *ostrov*, *zăvoi*, *crivăț*, *bărăgan*, *trudă*).
- **Ancorare istorică și geografică:** Cântecele care pomenesc Dunărea, bălțile Brăilei sau munca câmpului din Bărăgan devin suport vizual și conceptual pentru orele de *Geografie* și *Istorie*.
- **Dezvoltarea gândirii metaforice:** Structura simplă, dar profundă a liricii populare (personificarea naturii, dialogul cu elementele cosmice) familiarizează elevii cu figurile de stil într-un mod intuitiv.

2. Dimensiunea Psiho-Motorie și Vocală

În învățământul primar, educația muzicală folosește legătura organică dintre ritmul vorbirii, ritmul muzical și reacțiile fizice. Cântecul popular din Muntenia, caracterizat prin contraste tempo-ritmice evidente — de la liniile melodice line, doinite, până la cele vii și sacadate — are un impact major asupra dezvoltării fizice:

- **Dezvoltarea simțului ritmic:** Prin utilizarea percuției corporale (bătăi din palme, bătăi pe bănci) pentru a acompania accentul cuvintelor și silabelor cântate.

- **Reglarea respirației:** Cântatul vocal educă lungimea expirului, frazarea corectă și emisia sonoră controlată, adaptată vârstei.
- **Diferențierea auditivă:** Copiii învață să coreleze nuanțele de intensitate ale vocii (tare, încet, în șoaptă) cu mesajul textului cântat.

3. Dimensiunea afectiv-morală și identitară

Într-o lume globalizată, păstrarea identității locale este esențială. Cântecul popular însuflă:

- **Sentimentul de apartenență:** Copilul își înțelege rădăcinile prin interpretarea melodiilor specifice spațiului muntenesc sau comunității dunărene.
- **Transmiterea valorilor etice:** Textele muzicale promovează respectul pentru munca pământului, solidaritatea, respectul față de bătrâni și comuniunea armonioasă cu natura.

II. Specificul Muzical al Zonei Bărăganului și Brăilei

Pentru a preda eficient folclorul muzical în această regiune, cadrul didactic trebuie să cunoască trăsăturile sale definitorii:

- **Melodica Dunăreană:** Cântecul din zona Brăilei poartă adesea o notă de nostalgie, legată de măreția fluviului, viața pescarilor și intersecția culturală cu alte etnii (lipoveni, greci). Linia melodică este adesea curgătoare, amplă și ornamentată.
- **Ritualurile Agrare din Bărăgan:** Aici, muzica are un puternic caracter funcțional. Cântecul de **Drăgaică** și strigătele sacadate de la **Paparude** sau **Caloian** au structuri melodice arhaice, adesea bazate pe puține note (pre-pentatonice), fiind extrem de ușor de reprodus și memorat de către copii.
- **Colindele de Baltă:** Spre deosebire de colindele de munte, cele din Câmpia Brăilei fac referiri în text la elemente acvatice, bărci sau simboluri ale fertilității câmpiei, având o cadență melodică specifică.

III. Exemple de Bune Practici

Integrarea optimă a cântecului popular presupune utilizarea unor metode active, centrate pe interpretare, audiție și analiză. Iată patru modele de bune practici, etapizate pe niveluri de vârstă:

1. Metoda Analizei Textului: „Povestea din Cântecul Bărăganului”

- **Grup țintă:** Clasa a II-a sau a III-a
- **Discipline implicate:** Muzică și mișcare, Arte vizuale și abilități practice, Limba și literatura română.
- **Strategia didactică:** Abordarea senzorială și desenul muzical.
- **Desfășurare:**
 - *Faza de audiere:* Elevii ascultă cântecul tradițional al Drăgăiciei („*Drăgăică, Dunăreancă, / Saltă, saltă, fetișoară...*”) în interpretări vocale autentice. Învățătorul explică semnificația textului: fetele din trecut foloseau acest cântec ritualic pentru ca grâul să crească înalt și aurit.
 - *Faza de interpretare:* Se învață linia melodică pas cu pas, prin imitație (învățător-elev). Se insistă pe dicție, claritatea vocalelor și respirația corectă la finalul fiecărui vers.
 - *Faza plastică:* În timp ce fredonează melodia învățată, elevii desenează pe o fișă spicele de grâu și personajele din text, creând o bandă desenată bazată pe strofele cântecului.

2. Metoda Auditiv-Vizuală: „Harta Muzicală a Dunării”

- **Grup țintă:** Clasa a IV-a
- **Discipline implicate:** Muzică și mișcare, Geografie, Limba și literatura română.
- **Strategia didactică:** Metoda ciorchinului și analiza critică a textului cântat.
- **Desfășurare:**
 - Învățătorul propune spre audiere piesa folclorică „*Dunăre, potecă lină*” sau o doină dunăreană din zona Brăilei.
 - Pe tablă se desenează cursul Dunării în dreptul județului Brăila.
 - Elevii primesc cartonașe cu termeni extrași exclusiv din textul cântecului. Sarcina lor este să caute în dicționar înțelesul cuvintelor (ex: *ostrov* = insulă pe fluviu; *vad* = loc unde apa este mică și se poate trece) și să le lipească pe hartă în locul potrivit.

- Se analizează starea transmisă de interpretarea vocală: De ce este melodia mai lentă, tăgănată? (Pentru că reflectă curgerea liniștită a fluviului, măreția apei și sentimentul de dor).

3. Jocul Didactic Ritmic: „Paparuda – Percuția Ploii”

- **Grup țintă:** Clasa Pregătitoare sau Clasa I
- **Discipline implicate:** Muzică și mișcare, Matematică și explorarea mediului (ciclul apei în natură).
- **Strategia didactică:** Tehnica percuției corporale (body percussion) aplicată pe text cântat.
- **Desfășurare:**
 - Se discută despre fenomenul ploii și importanța ei pentru câmpiile uscate din Bărăgan.
 - Se introduce textul ritmat, pe o linie melodică simplificată (recitativ obligat): „*Paparudă, rudă, / Vino de ne udă, / Să curgă ploaia, / Să umple găleata!*”.
 - Învățătorul împarte clasa în trei grupuri ritmice pentru a acompania vocalizele copiilor:
 - *Grupul 1:* Își freacă palmele ritmic (imită foșnetul frunzelor pe timp de vânt).
 - *Grupul 2:* Bate ușor cu două degete în bancă (imită ritmul alert al picăturilor de ploaie).
 - *Grupul 3:* Bate cu palmele pe genunchi pe timpii tari (accentuează ritmul sacadat al cântecului).
 - Interpretarea vocală a textului se face în timp ce grupurile de percuție intră succesiv, dezvoltând auzul polifonic elementar.

4. Tehnica „Interviului cu Trecutul” (Culegerea de Cântece din Comunitate)

- **Grup țintă:** Clasele III - IV
- **Strategia didactică:** Învățarea bazată pe proiect (Project-Based Learning).
- **Desfășurare:**

- Elevii primesc ca temă de lucru în echipă să „colecteze” sau să înregistreze un cântec vechi sau un fragment de colind de la bunicii sau bătrânii din comunitatea locală (Brăila/satele din Bărăgan).
- La clasă, în cadrul unei ore speciale dedicate tradițiilor vocale, fiecare echipă prezintă textul și linia melodică înregistrată. O variantă de succes o reprezintă invitarea unui bunic în clasă pentru a le interpreta live o variantă veche, nealterată, a piesei.
- Elevii învață astfel că melodia populară nu este o piesă de muzeu scrisă într-o carte, ci o tradiție vie care se transmite prin viu grai de la o generație la alta.

Concluzii:

Cântecul popular reprezintă o resursă didactică inestimabilă pentru învățământul primar. Prin aplicarea unor metode moderne, centrate pe emisia vocală, analiza de text și acompaniamentul ritmic simplu, cadrul didactic reușește să transforme ora de muzică într-o experiență culturală completă. Astfel, copiii își dezvoltă calitățile vocale și auditive, dar își internalizează totodată reperele identitare locale prin intermediul textelor muzicale specifice zonei din care fac parte.

Bibliografie:

1. **Ceaușu, Nicolae** (2002). *Metodica predării muzicii în învățământul primar și preșcolar*. Iași: Editura Polirom.
2. **Ghindă, Paraschiv** (1977). *Cântece și strigături din Muntenia*. București: Editura Muzicală.
3. **Pop, Mihai & Ruxăndoiu, Pavel** (1990). *Folclor literar românesc*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
4. **Ministerul Educației Naționale** (2014). *Programa școlară pentru disciplina Muzică și mișcare (clasele Pregătitoare - clasa a IV-a)*. București.

Jocul și dansul popular – exemple de bune practici în învățământul primar

Prof.înv.primar Craioveanu Mădălina

Școala Gimnazială „Ion Bancila” Brăila

Păstrarea și transmiterea identității culturale reprezintă una dintre misiunile fundamentale ale școlii românești. În contextul globalizării și al digitalizării accentuate, reconectarea tinerelor generații cu rădăcinile folclorice devine o necesitate educațională.

La vârsta școlară mică (clasele pregătitoare – a IV-a), copilul explorează lumea prin acțiune și mișcare. Jocul și dansul popular nu sunt doar simple manifestări artistice, ci instrumente pedagogice complexe care unesc componenta motorie, cea afectivă și cea cognitivă. Acest referat își propune să analizeze impactul formativ al dansului popular în învățământul primar și să ofere modele concrete de bune practici pentru cadrele didactice.

1. Valențe Psihopedagogice ale Jocului și Dansului Popular

Integrarea folclorului coregrafic în programul școlar (atât în cadrul orelor de *Muzică și mișcare* și *Educație fizică*, cât și în activitățile extracurriculare) contribuie la dezvoltarea armonioasă a elevilor pe patru mari paliere:

Dezvoltarea Fizică și Motricitatea

Coordonarea segmentară: Pașii de dans popular solicită sincronizarea perfectă între brațe, picioare și trunchi.

Orientarea spațio-temporală: Elevii învață să își calibreze mișcările în funcție de spațiul clasei sau al scenei și de ritmul muzical.

Postura corectă: Dansul popular impune o poziție verticală, mândră, prevenind deficiențele posturale frecvente la această vârstă.

Dezvoltarea Cognitivă și Volitivă

Memoria procedurală: Reținerea succesiunii pașilor, a contorizării timpilor (ex: trei pași înainte, doi în spate) și a momentelor de trecere stimulează atenția și memoria de lungă durată.

Autodisciplina: Sincronizarea într-un ansamblu cere atenție distributivă și autocontrol pentru a nu strica ritmul grupului.

Dezvoltarea Socio-Emoțională

Coeziunea grupului: Structura de bază a dansului românesc este cercul (hora). Această formă geometrică simbolizează egalitatea; elevii se țin de mâini, se privesc în ochi și se susțin reciproc.

Diminuarea anxietății: Caracterul ludic al dansului popular oferă o supapă excelentă pentru eliberarea tensiunii acumulate în timpul orelor statice.

Identitatea Culturală și Patriotică

Copiii înțeleg valoarea costumului tradițional, a textelor din strigături și a specificului regional, transformând patriotismul dintr-un concept abstract într-o experiență trăită direct.

2. Metodologia Predării Dansului Popular la Vârstele Mici

Predarea dansului tradițional la clasele primare nu trebuie să urmărească performanța tehnică de ansamblu profesionist, ci bucuria mișcării și incluziunea. Procesul didactic urmează trei etape mari:

Etapă senzorială (Auzim și simțim): Audierea melodiei, baterea ritmului din palme, pe genunchi sau cu picioarele pe podea (percuție corporală).

Etapă analitică (Învățăm pașii): Fragmentarea coregrafiei. Învățătorul demonstrează cu spatele la elevi (pentru a oglindi corect mișcarea stânga/dreapta) fragmente scurte de 2-4 timpi.

Etapă sintetică (Asamblarea): Unirea fragmentelor, adăugarea strigăturilor și introducerea elementelor de expresivitate (zâmbet, ținută).

3. Exemple de Bune Practici pe Niveluri de Vârstă

A. Nivelul Achizițiilor Fundamentale (Clasa Pregătitoare – Clasa I)

La această vârstă, activitatea trebuie să fie 100% ludică. Nu se folosesc termeni tehnici riguroși, ci se mizează pe sincretismul dintre muzică, mișcare și ritm.

Activitate 1: „Alunelu’ – Ritmică, percuție și primii pași de horă”

- Obiectiv: Dezvoltarea simțului ritmic prin utilizarea percuției corporale și a instrumentelor improvizate, urmată de coordonarea în grup prin pași simpli de dans.

- Strategia didactică: Activitatea este structurată sub formă de joc muzical-motric în două etape distincte și complementare.
- Desfășurare:
 - Faza I (Acompaniament și interpretare): Copiii audiază cântecul popular „Alunelu”. Învățătoarea introduce interpretarea vocală dublată de acompaniament de băți (percuție corporală: palme, băți pe genunchi, băți din picioare). Ulterior, se introduc instrumente de percuție improvizate realizate chiar de elevi sau adaptate în clasă (ex: tuburi de carton cu boabe de orez, castaniete din dopuri de plută, creioane bătute ritmic). Copiii devin o veritabilă „orchetă folclorică”, marcând timpii tari ai melodiei.

- Faza II (Hora Alunelu’): După internalizarea ritmului prin cânt și percuție, instrumentele sunt lăsate deoparte, iar copiii se prind în cerc pentru a experimenta „Hora Alunelu”. Pașii sunt simplificați la nivelul clasei pregătitoare: deplasare laterală simplă, urmată de băți coordonate pe sol din picioare, respectând textul cântecului („Alunelu, alunelu, hai la joc / Să ne fie, să ne fie cu noroc!”).

- Rezultat: Elevii își dezvoltă lateralitatea și auzul ritmic, experimentând direct trecerea de la emiterea sunetului instrumental la mișcarea coregrafică organizată. *(Notă: Activitatea este documentată fotografic prin imagini ce surprind entuziasmul micilor interpreți în momentele de acompaniament ritmic).*

Activitate 2: „Povestea Horei Iepurașilor”

- Obiectiv: Formarea cercului și deplasarea laterală coordonată.
- Strategia didactică: Învățătoarea creează o poveste: „Iepurașii s-au strâns în poieniță și se prind de lăbuțe ca să se apere de lup”.
- Desfășurare: Pe o melodie de Horă lentă, copiii învață pasul simplu adăugat (pășire cu dreptul, alăturare cu stângul). Când muzica se oprește brusc („vine lupul!”), copiii trebuie să se lase pe genunchi, grupați, fără să își dea drumul la mâini.
- Rezultat: Elevii deprind structura de bază a Horei fără să perceapă activitatea ca pe un exercițiu impus.

B. Nivelul de Dezvoltare (Clasa a II-a – Clasa a III-a)

Elevii au deja o coordonare mult mai bună și pot corela noțiuni din mai multe discipline.

Activitate practică: „Șezătoarea Interdisciplinară - De la firul de lână la bătuta din picior”

- Obiectiv: Integrarea dansului popular în universul meșteșugurilor românești.
- Abordare integrată:
 - Arte vizuale și abilități practice: Elevii confecționează mini-brâie din fire de lână colorate sau decorează traiste din pânză cu motive geometrice.
 - Muzică: Se învață strigături scurte și rimate, adaptate vârstei (ex: „Iac-așa și iac-așa / Joacă și nu te lăsa!”).
 - Educație fizică / Dans: Învățarea dansului „Brașoveanca” sau a variantei complete pentru copii a jocului „Alunelul”. Copiii poartă elementele realizate de ei la orele de abilități practice.
- Rezultat: Dansul capătă sens; copiii înțeleg că mișcarea face parte dintr-un stil de viață tradițional.

C. Nivelul de Finalizare (Clasa a IV-a)

Elevii au autonomie, memorie motrică dezvoltată și pot lucra în echipe complexe.

Activitate practică: „Zestrea Străbunilor – Flashmob și Ghid de buzunar”

- Obiectiv: Promovarea folclorului în comunitate și dezvoltarea spiritului de inițiativă.
- Desfășurare: Elevii clasei a IV-a aleg un dans mai dinamic (ex: „Sârba” sau un colaj din zona lor etnografică). Timp de o lună, în cadrul activităților opționale sau al pauzelor active, elevii repetă mișcările. Proiectul se finalizează printr-un Flashmob organizat în curtea școlii de Ziua Națională sau la sfârșitul anului școlar.
- Elementul inovator: Elevii, împărțiți în echipe, creează pe calculator (la orele de TIC) un mic „Ghid al dansurilor din zona noastră”, cu desene, scurte istoricuri și coduri QR către melodiile preferate, pe care le împart colegilor mai mici.
- Rezultat: Dezvoltarea competențelor digitale, a leadership-ului și asumarea rolului de ambasadori ai tradițiilor.

4. Concluzii

Jocul și dansul popular în învățământul primar reprezintă mult mai mult decât o cerință în programa școlară; ele sunt o terapie prin mișcare, o lecție vie de istorie și o modalitate excelentă de sudare a colectivului de elevi.

Introducerea metodelor active încă de la clasa pregătitoare—așa cum este exemplul activității bazate pe cântecul „Alunelu”, unde interpretarea se îmbină organic cu percuția corporală și instrumentele improvizate—demonstrează că folclorul poate deveni accesibil, extrem de atractiv și profund formativ pentru copii.

Prin aplicarea unor metode moderne, active și interdisciplinare, cadrele didactice pot transforma ora de curs într-un spațiu al bucuriei și al mândriei culturale. Performanța reală a acestor bune practici nu se măsoară în premii obținute la concursuri, ci în zâmbetul copiilor atunci când aud acordurile unei hore și în dorința lor spontană de a se prinde de mâini.

Bibliografie:

Bârză, G. (2015). *Dansuri populare românești din principalele zone etnografice: Culegere și descrieri coregrafice*. Editura Tipografia Moldova, Iași.

Ghinoiu, I. (2017). *Sărbători și obiceiuri românești*. Editura Elion, București.

Vlăduț, M. (2020). *Jocurile de copii din comunitățile tradiționale românești – valențe educative*. Editura Universitară, București.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI- SĂRBĂTORILE PRIMĂVERII

Profesor înv. primar, Băcanu Mariana, Colegiul Național „Ana Aslan” Brăila

Profesor înv. primar, Grosu Catherine-Emilia, Colegiul Național „Ana Aslan” Brăila

Primăvara este anotimpul care ajută natura să-și arate frumusețile, când totul se trezește din somnul adânc al iernii. Totul înverzește. Timizi, mugurii copacilor încep să se despică, pentru ca apoi livezile să se împodobească cu maramă de flori.

După ghiocelul mititel, solul primăverii și al armatelor de flori ce vor împodobi grădinile și parcurile, în curând vor năvăli în lumină puzderie de minuni colorate, prilej de încântare pentru întreaga suflare. Gândaci, fluturi și albine sunt chemați la înviorare prin livezi și ponoare. Furnicile pornesc la drum ca să adune în mușuroi petale de flori pentru culcușurile moi.

Întreaga natură este în sărbătoare atunci când parfumul și culoarea florilor se mută-n poezia nemuritoare :

„Povestea aceasta-i țesută pe ie,
Cu-n fir aurit e țesută pe brâie...
O spun românii cu multă mândrie,
O țesem și noi ca-n veci să se știe.”

Obiceiurile și tradițiile strămoșești sunt incluse în viața de zi cu zi nu ca o îndatorire, ci ca o exprimare sufletească față de simțurile lăuntrice, față de evenimentele de actualitate ale subiecților. Obiceiurile și tradițiile străvechi exprimă pentru fiecare perioadă parcursă tabloul de ansamblu al poziției sociale și al gradului de dependență de orice natură, trecutul istoric, nivelul de trai și de credință. Cunoașterea obiceiurilor și a tradițiilor populare are o importanță deosebită datorită conținutului de idei și de sentimente, a faptelor care oglindesc trecutul bogat și valorile poporului nostru.

Obiceiurile și tradițiile străvechi exprimă strânsa legătură a omului cu natura. Obiceiurile calendaristice și cele legate de viața de familie sunt o componentă perenă a culturii tradiționale.

Anotimpul primăvara, anotimpul renașterii, este bogat în obiceiuri populare străvechi, uneori contopite cu tradiția creștină, alteori dăinuind izolate, cu toate ciudățeniile lor precreștine, pe care azi ne este greu să le mai luăm în serios, dar pe care cei din vechime le credeau și le

respectau cu strictețe ținându-și existența pe ele, ca pe o urzeală tainică, vegheată din veac de sufletele strămoșilor.

Dragobete este zeul tinereții în Panteonul autohton, patron al dragostei

La noi, Dragobete era ziua când fetele și băieții se îmbrăcau în haine de sărbătoare și, dacă timpul era frumos, porneau în grupuri prin lunci și păduri, cântând și căutând primele flori de primăvara. Fetele strângeau în această zi ghiocei, viorele și tămâioase, pe care le puneau la icoane, pentru a le păstra până la Sânzâiene, când le aruncau în apele curgătoare. Dacă, întâmplător, se nimerea să găsească și fragi înfloriți, florile acestora erau adunate în buchete ce se puneau, mai apoi, în lăutoarea fetelor, în timp ce se rosteau cuvintele: "Floride fragă/Din luna lui Faur/La toata lumea să fiu dragă / Urâciunile să le despați".

În dimineața zilei de Dragobete fetele și femeile tinere strângeau zăpada proaspătă, o topeau și se spălau cu apa astfel obținută pe cap, crezând că vor avea părul și tenul plăcut admiratorilor.

De obicei, tinerii, fete și băieți, se adunau mai mulți la o casă, pentru a-și "face de Dragobete", fiind convinși că, în felul acesta, vor fi îndrăgostiți întregul an, până la viitorul Dragobete. Această întâlnire se transformă, adesea, într-o adevărată petrecere, cu mâncare și băutură. De multe ori băieții mergeau în satele vecine, chiuind și cântând peste dealuri, pentru a participa acolo la sărbătoarea Dragobetelui. Uneori, fetele se acuzau unele pe altele pentru farmecele de urâciune făcute împotriva adversarelor, dar de cele mai multe ori tinerii se întâlneau pentru a-și face jurăminte de prietenie. Se mai credea că în ziua de Dragobete păsările nemigratoare se adună în stoluri, ciripesc, își aleg perechea și încep să-și construiască cuiburile, păsările neîmperecheate acum rămânând fără pui peste vară. Oamenii bătrâni țineau această zi pentru friguri și alte boli. Dragobetele era sărbătorit în unele locuri și la data de 1 martie, deoarece se considera că el este fiul Dochiei și primul deschizător de primăvară.

Zi așteptată cândva cu nerăbdare de toți tinerii, au fost în bună parte uitate, păstrându-se doar în amintirea bătrânilor. Iar în ultimii ani, Dragobetele autohton riscă să fie dat cu desăvârșire uitării, el fiind înlocuit de acel Sfânt Valentin ce nu are legătură cu spiritualitatea românească.

Românii sărbătoresc venirea primăverii într-un mod unic, la începutul lunii martie.

1Martie, prima zi de primăvară, este o zi de adevărată sărbătoare. Străzile sunt inundate de măștișoare și de flori. Măștișorul este sărbătoarea tradițională românească care celebrează sosirea primăverii. Cu această ocazie se oferă doamnelor și domnișoarelor

mărțișoare, simbol al binelui și bunăstării. Tradițiile românești sunt vechi de peste 8.000 de ani și au fost descoperite în zona Mehedinți.

Istoria mărțișorului datează încă de pe vremea geților, iar legenda spune că femeile purtau pe vremea aceea monezi sau pietricele la care exista obiceiul de a adauga fire de lână roșie și albă. Culoarea roșie, dată de foc, sânge și soare, era atribuită vieții, deci femeii. În schimb, culoarea albă, conferită de limpezimea apelor, de albul norilor, era specifică înțelepciunii bărbatului. De altfel șnurul mărțișorului exprimă împletirea neseparabilă a celor două principii ca o permanentă mișcare a materiei. El semnifică schimbul de forțe vitale care dau naștere viului, necurmatul ciclu al naturii. Culoarele alb și roșu au rămas până în zilele noastre ca simbol al sexelor, ele fiind regăsite și la bradul de nuntă și înmormântare.

Obiceiurile de Mărțișor erau ca părinții să lege copiilor o monedă la gât sau la mână și să ofere celor tineri mărgelile viu colorate înșirate pe un lanț. Acest gest semnifică puterea și norocul, iar Mărțișorul se pune de regulă în zorii zilei până să apară soarele.

Tradițiile românești spun că 1 Martie este prima zi din an când se celebra prin sărbătoarea "Matronalia" zeul Marte și puterea acestuia. Mărțișoarele se confecționau din fire albe și roșii de cânepă sau lână, se legau sub forma cifrei 8 de care se atârnavă monede din aur și argint. Obiceiul spune că mărțișorul trebuie ținut 9-12 zile și apoi să fie atârnat într-un pom înflorit pentru a aduce noroc și bunăstare celei care l-a purtat. În zona Dobrogei, tradițiile românești spun că mărțișorul trebuie să fie purtat până la venirea berzelor ca mai apoi să fie aruncat spre înaltul cerului. În Transilvania, mărțișorul este agățat de poartă, ferestre sau de coarnele animalelor pentru a îndepărta relele și deochiul. Tradițiile românești din satele transilvănene dau culoare vieții și conferă legendei Mărțișorului marcarea tranziției dintre sfârșitul iernii, anotimpul rece și venirea primăverii.

Legenda mărțișorului începe când Soarele întruchipat într-un bărbat chipeș cobora pe pământ pentru a dansa hora în sate. Un dragon l-a răpit și l-a închis într-un beci al unui palat. Nimeni nu îndrăznea să-l salveze pe Soare. Un tânăr curajos a călătorit 3 anotimpuri (vara, toamna și iarna) până a găsit castelul și s-a luptat cu dragonul multe zile până a reușit să-l înfrângă. Soarele a fost eliberat, iar sângele tânărului rănit cădea pe zăpadă transformând-o în ghiocei, mesageri ai primăverii. Tânărul curajos a murit fericit văzând că viața sa a servit unui scop atât de nobil: venirea primăverii. Istoria mărțișorului mai spune că de atunci există obiceiul ca oamenii să ofere doamnelor și domnișoarelor amulete: un fir alb împletit cu unul roșu. Semnificația literară a mărțișorului este *micul martie*. Un martie mai mic pe care să-l purtăm la piepturile noastre pentru ca iarna să fie uitată și noul anotimp să înceapă.

Legenda spune că între **1 și 9 martie**, "**Zilele babelor**", baba Dochia toarce lângă oi îmbrăcată în nouă cojoace pe care le scutură unul câte unul în fiecare zi.

În România prima zi a primăverii este de neconceput fără imaginea Babei Dochia. Conform legendei, se spune că bătrâna purta douăsprezece sau nouă cojoace, pe care a început să și le scoată la începutul lunii martie, fapt ce a provocat schimbări ale vremii. Zilele însorite au fost deseori urmate de ploaie și ocazional chiar de lapovită. Mitul ne spune de asemenea că, Baba Dochia a avut trei momente speciale, marcate astfel: 1 martie: timpul dedicat însămânțării de primăvară, 2 martie: ziua muncii de vară; 3 martie: reprezentând secerișul de toamnă. În funcție de modul în care evoluează vremea în aceste trei zile, putem ști cu certitudine cum va fi timpul în cele trei anotimpuri amintite. Puțini,

desigur, rezistă tentației de a nu-și alege o "babă" în timpul primelor nouă zile din martie, pentru că, dacă ziua aleasă este însorită, aceasta înseamnă ca ești binecuvântat cu un suflet pur și blând și totul îți va merge bine întreg anul. Din contră, dacă vremea este friguroasă și geroasă, cu vânt și cu un cer înnorat, atunci persoana în cauză va fi la rândul ei cu inima "rece, neagră și înghețată".

Există o altă parte a acestei legende legată de mărtisor, care ne spune că, Baba Dochia obișnuia să cutreiere peste dealuri și văi împreună cu turma sa. Asemenea altor țărânci din acea vreme, ea își petrecea timpul torcând lână. La venirea primăverii, a făcut o gaură într-o monedă și a trecut prin aceasta o bucată de lână. În timp, diferite simboluri au început să înlocuiască moneda inițială. Astăzi există câini, elefanți, fluturi, semne zodiacale, mici inimioare, chei, măști, pitici, o întreagă lume în miniatură creată special pentru a simboliza venirea primăverii, alături de micile buchețele de violete, ghiocei, zambile și de fulgii de zăpadă care câteodată nu ne părăsesc nici în martie.

Legenda reprezintă de fapt, lupta dintre bine și rău, roșu și alb, dintre primăvară și iarnă, lupta din care, prin sacrificiu, binele triumfă întotdeauna. Cele douăsprezece cojoace ale Dochiei reprezintă lunile anului, iar moartea ei, sfârșitul anului vechi. Acum poate să înceapă noul an cu primăvara, acest minunat anotimp!

8 Martie - zi dedicată mamelor din lumea întreagă; acest cuvânt „mama”, evocând ființa iubită, care ne-a dat viață, cea care se-apleacă înfrigurată de griji peste leagănul copilului sau peste nădejdlile adolescentului; cel dintâi gângurit al pruncului – când deschide ochii în lume; bucuria și durerea, mândria și puterea, gloria și măreția, începutul și sfârșitul misiunii sfinte a femeii. Să nu uităm niciodată această sărbătoare dedicată mamelor noastre, să le recunoaștem meritele și să nu ne uităm Mama.

Ziua de **9 martie** este cunoscută popular ca **sărbătoarea Mucenicilor**, a cărei însemnătate derivă din sacrificiul celor 40 de martiri, de pe vremea Imperiului Roman. Printre obiceiurile și tradițiile care au ajuns până la noi se numără prepararea “sfințișorilor” și consumarea a 40 de pahare de vin. Se spune că, la începuturile creștinătății, 40 de soldați din armata romană s-au hotărât să treacă la religia lui Hristos. Cum aceasta nu era încă acceptată de Imperiu, ei au fost pedepsiți cu viața, fiind aruncați într-un lac. Astfel, ei au devenit martiri și sunt cinstiți prin diferite ritualuri pe data de 9 martie.

Sărbătoarea creștină a Sfinților 40 de Mucenici din Sevastia s-a suprapus peste începerea anului agricol tradițional și a generat o sărbătoare tradițională românească, Mucenicii sau Măcinicii. În această zi, se trece la curățenia gospodăriei, dându-se foc gunoaielor strânse numai cu foc adus din casă, pentru a aduce căldura din casă și afară. În credința populară în ziua mucenicilor se încheie *zilele babelor*, zilele capricioase ale îngemănării iernii cu primăvara, lăsând loc *zilelor moșilor*, zile calde. De aceea, în această zi se fac numeroase ritualuri de alungare a gerului, cum ar fi: lovirea pământului cu băte sau maiuri, rostind descântece, pentru ca să iasă căldura și să intre gerul, sau jocul copiilor peste foc. În ziua mucenicilor, în credința populară, se deschid mormintele și porțile Raiului, iar gospodinele fac, în cinstea Sfinților Mucenici, 40 de colaci numiți *sfinți*, *mucenici* sau *brădoși*. În Moldova, aceștia au forma cifrei 8, o stilizare a formei umane, și sunt copti din aluat de cozonac, apoi unși cu miere și nucă. În Dobrogea, se păstrează aceeași formă antropomorfică, dar mucenicii sunt mai mici și sunt fierți în apă cu zahăr, cu scorțișoară și nucă, simbolizând lacul în care au fost aruncați Sfinții Mucenici. În Muntenia, pe lângă brădoșii obișnuiți, se face o *Uitata pentru morți*, un mucenic mai mare, dar orb, pe care copii îl joacă în jurul focului și care este dedicat celor morți care pe timpul anului au fost uitați. Dacă până la 8 martie, a fost săptămâna femeii, pe 9 martie se zice că este ziua bărbatului existând obiceiul de a bea 40 de pahare (200 ml) de vin în cinstea celor 40 de Sfinți Mucenici.

Cum zilele Moșilor, care urmează, sunt considerate mai calde, alte tradiții de 9 martie au în centru începerea anului agrar. Astfel, bucovinenii bat cu ciomegele în pământul înghețat, într-un ritual de slobozire a căldurii. Ei rostesc vorbele “Intră frig și ieși caldura, / Să ne fie vreme bună / Pentru plug și aratură”.

Tot pentru a marca începutul anului agrar, se obișnuia ca bărbații să scoată plugul în fața casei, în mod festiv. Femeia, care avea un rol central în cadrul ritualului, ieșea din casă ținând o traistă cu mâncare într-o mână și o carafă cu apă sfințită în cealaltă. Ea înconjură plugul și caii de trei ori, stropind cu aghiasmă și descântând: “Cât de curată este tîmâia și agheasma, așa de curați să fiți și voi / Si să umblați nedespărțiți la arat / Si nici când să nu dați peste vre-un strigoi sau moroi care să vă facă rău”. În fața animalelor se așeza un ou, iar credința era că dacă acesta va rămâne întreg bărbații mergeau pe câmp pentru a se ospăta.

În fiecare an, la 23 aprilie, îl prăznuim pe **Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruință**. Marele Mucenic Gheorghe s-a născut în Capadocia, din părinți creștini. A urmat cariera militară, ajungând comandant în armata împăratului Dioclețian.

În anul 303, împăratul a dat un decret prin care toti creștinii erau obligați să se lepede de credința în Hristos și să se închine zeilor. Sfântul Gheorghe, pentru că nu a vrut să jertfească zeilor, a fost condamnat la moarte prin decapitare în anul 303, în ziua de 23 aprilie. În credința populară Sf. Gheorghe este asociat adesea cu omorîrea balaurului. Această legendă datează din secolul XII și una din variantele sale este "Legenda Aurea".

Se povesteste cum un balaur imens și feroce a apărut lângă orașul Slena din Lybia. Locuitorii trebuiau să-i ofere zilnic oi pentru a-i potoli foamea, iar când nu au mai avut oi, balaurul a cerut pe fata împăratului. Atunci a apărut un viteaz creștin care s-a oferit să răpună balaurul.

În unele icoane timpurii fata împăratului este înfățișată în gura balaurului, în timp ce un viteaz cu o sulită se luptă cu acesta. După ce a străpuns balaurul cu sulita tânărul a dus-o pe prințesă la palatul împăratului, care i-a oferit mâna ei și jumătate din împărăție. Viteazul a refuzat spunând că mai are multe alte lucruri de îndeplinit în lupta sa pentru apărarea bisericii și ajutorul săracilor și nedreptățiților; apoi le-a spus că numele lui este Gheorghe și a plecat.

În fiecare an, la 23 aprilie, militarii Armatei României sărbătoresc Forțele Terestre, al căror patron spiritual este Sfântul Mare Mucenic Gheorghe - Purtătorul de Biruință. În toate garnizoanele din țară se desfășoară un program de activități de omagiere a jertfelor înaintașilor, de evocare a tradițiilor de luptă ale unităților și de prezentare a etapei actuale parcurse de Forțele Terestre.

În fiecare an, cu o săptămână înainte de ziua Paștelui, se serbează **Floriile**.

Această sărbătoare simbolizează intrarea în Ierusalim a Domnului Iisus Hristos, care, întors din cetatea Efraim, hotărăște să meargă în orașul sfânt. În cinstea lui, oamenii l-au întâmpinat cu flori și ramuri înverzite, întinzând în calea lui chiar și hainele lor. Se pare că denumirea populară a sărbătorii vine și de la zeița romană a florilor, Flora, peste care s-a suprapus intrarea Domnului în Ierusalim. Tot de la Flora vine și semnificația de renaștere a naturii, însoțită potrivit specialiștilor, cel mai mult primează semnificația creștină a evenimentului.

În această zi, denumită și Duminica Stâlpărilor, se sfințesc, prin rugăciune și stropire cu agheasmă, ramuri înmugurite de salcie, care se împart creștinilor, iar slujitorii Bisericii le țin în mâini, cu lumânări aprinse, ca simbol al biruinței vieții asupra morții. Ramurile de salcie amintesc de ramurile de finic și de măslin cu care a fost întâmpinat Mântuitorul. Cu acestea, după ce au fost aduse la biserică spre a fi sfințite, creștinii împodobesc icoanele, ușile și ferestre.

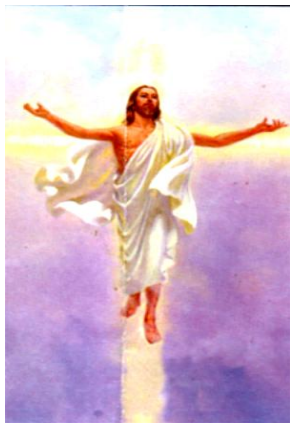
Obiceiurile de Florii sunt diversificate, în funcție de zona geografică.

Fiind zi de serbare a vegetației, ea are ca simbol ramurile de salcie. Tradiția spune că înainte de Duminica Floriilor se strâng brațe întregi de ramuri înmugurite de salcie și se duc la biserică, pentru a fi sfințite de preot. Un alt obicei este acela, ca fetele care nu sunt încă măritate, să puna sub pernă o oglindă și un pieptăn, pentru a își găsi jumătatea.

În Muntenia există o superstiție conform căreia oamenii nu se spală pe cap în ziua de Florii, întrucât aceasta este duminica în care înfloresc copacii și din aceasta cauză oamenii pot să albească. În unele zone din țară se merge cu Sălcioara și Lazarea – colind dedicat zeiței vegetației.

În Muntenia și Oltenia fetele se strâng în grupuri și cântă această colindă, care vorbește despre drama lui Lazăr.

Cel care se împărtășește de Florii are mari șanse să își se împlinească orice dorință și va pune când se apropie de preot.

Cu ocazia Moșilor de Florii, femeile coc plăcintele pe care le dau de pomană săracilor ca să nu moară de dorul lor, așa cum a pățit mama lui Lazăr.

Tradiția mai spune că așa cum va fi vremea de Florii, așa va fi și în prima zi de Paști...

Paștele sărbătoarea creștină a Invierii

Ultima săptămână a postului care precede sărbătoarea este săptămâna mare, care începe cu duminica Floriilor și se termină cu duminica pascala. Sărbătoarea începe de fapt cu duminica Floriilor, când se sărbătorește intrarea lui Hristos în Ierusalim. Săptămâna mare are menirea împărtășirii chinurilor lui Iisus. În această săptămână se termină postul de 40 de zile, și natura renaște. În ziua de joi a săptămânii mari clopotele încetează să mai bată; vor mai bate doar Sâmbăta Mare. Această zi este totodată și începutul chinurilor Mântuitorului.

Sărbătoarea Paștelui începe în după masa zilei de sâmbătă. Cel mai important moment al zilei este sfințirea apei botezătoare la biserică. Se spunea că prima persoană care urmează să fie botezată cu această apă "nouă" va avea noroc toată viața.

Apa prezintă un rol important și duminică. Creștinii mergeau la biserică ducând mâncarea și vinul pregătit pentru a fi sfințite. Postul se termină oficial prin consumarea acestor bucate. În unele regiuni această tradiție este vie și în zilele noastre. Se spunea că dacă găinile apucă, să mănânce din rămășițele acestor mâncăruri vor oua mult. Se obișnuia ca oul sfințit să fie consumat în mijlocul familiei, pentru ca în cazul în care careva s-ar rătăci să își amintească cu cine a mâncat și să își regăsească calea spre casă. Mâncarea tradițională este carnea de miel pregătită după mai multe rețete specifice. Mielul este simbolul lui Hristos...

În Bucovina, fetele se duc în noaptea de Înviere în clopotniță și spală limba clopotului cu apă neînceptută. Cu această apă se spală pe față în zorii zilei de Paști, ca să fie frumoase tot anul și așa cum aleargă oamenii la Înviere când se trag clopotele la biserică, așa să alerge și feciorii la ele.

În zona Câmpulung Moldovenesc, datina se deosebește prin complexitatea simbolurilor, a credinței în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor. În zorii zilei de duminică, credincioșii ies în curtea bisericii, se așază în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în așteptarea preotului care să sfințească și să binecuvânteze bucatele din coșul pascal. În fața fiecărui gospodar este pregătit un astfel de coș, după orânduiala strămoșilor. În coșul acoperit cu un șervet țesut cu model specific zonei sunt așezate, pe o farfurie, simbolurile bucuriei pentru tot anul: semințe de mac (ce vor fi aruncate în râu pentru a alunga seceta), sare (ce va fi păstrată pentru a aduce belșug), zahăr (folosit de câte ori vitele vor fi bolnave), făina (pentru ca rodul grâului să fie bogat), ceapă și usturoi (cu rol de protecție împotriva insectelor). Deasupra acestei farfurii se așază pască, șuncă, brânză, ouale roșii, dar și ouale încondeiate, bani, flori, peste afumat, sfecla roșie cu hrean, și prăjituri. După sfințirea acestui coș pascal, ritualul de Paști se continuă în familie. În părțile Sibiului, există obiceiul ca de Paști să fie împodobit un pom (un arbust) asemănător cu cel de Crăciun. Singura deosebire constă în faptul că în locul globurilor se agața ouă vopsite (golite de conținutul lor). Pomul poate fi așezat într-o vază frumoasă și farmecul sărbătorii sporește cu o podoabă de acest fel.

O foarte frumoasă datină se păstrează în Maramureș, zona Lăpușului. Dimineața în prima zi de Paști, copiii (până la vârsta de 9 ani) merg la prieteni și la vecini să le anunțe Învierea Domnului. Gazda dăruiește fiecărui urător un ou roșu. La plecare, copiii mulțumesc pentru dar și urează gospodarilor "Sărbători fericite!". La această sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru ca în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului.

În Argeș, printre dulciurile pregătite de Sfintele Paști se numără covrigii cu ou (numiți așa pentru că în compoziția lor se adaugă multe ouă, 10-15 ouă la 1 kg de făină). Fiecare gospodar se străduiește să pregătească o astfel de delicată, care este și simbolul belșugului.

În Banat, la micul dejun din prima zi de Paști, se practică tradiția tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primește o linguriță de paști(vin+pâine sfințite). În meniul acestei mese festive se include ciolanul de porc fiert, ouă albe și mâncăruri tradiționale, după acestea se continuă masa cu friptură de miel.

În Tara Moților, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir și este păzită de feciori. Iar dacă nu au păzit-o bine, și a fost furată, sunt pedepsiți ca a doua zi să dea un ospăț, adică mâncăruri și băuturi din care se înfruptă atât “hoții”, cât și “păgubașii”. Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reușit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospățul.

Înălțarea Domnului; Ziua Eroilor

Biserica creștină - Ortodoxă și Catolică - sărbătorește la 40 de zile după Învierea Domnului, un mare eveniment din viața Mântuitorului Iisus Hristos, și anume Înălțarea la cer, de fapt ultimul, din activitatea Sa pământească.

Nașterea și Înălțarea sunt cele două punți care leagă creatura de Creator, pământul cu cerul, care împacă pe credincios cu Dumnezeu. Dacă prin nașterea din Bethleemul Iudeii Dumnezeu a coborât pe pământ sub formă umană ca să împacă fapta cu Creatorul, prin Înălțarea la cer, în văzul Apostolilor adunați în Betania s-au deschis credinciosului cerurile, asigurându-i-se posibilitatea desăvârșirii și deci, a mântuirii. Cele două evenimente alcătuiesc axa creștinismului și calea de lumină pe care trebuie s-o și mărturisim pe Hristos, ca Domnul și Stăpânul lumii.

Dar sărbătoarea Înălțării Domnului pentru noi, românii, mai are un sens : acela că cinstim și pomenim pe Eroii și Martirii Neamului, care și-au dat viața pentru apărarea și întregirea țării, pentru dreptate și adevăr. În credința noastră ortodoxă mărturisim că acei creștini cu viața curată, care au murit cu credința în înviere, nu mor, ci rămân veșnic vii. La moartea trupului, sufletele lor se înalță la ceruri, în Casa lui Dumnezeu, și asteaptă ziua când toate trupurile vor învia.

Să ne bucurăm de aceste sărbători ale primăverii, anotimpul în care natura își arată toate frumusețile și care aduce lumină în suflet, bucuria de a trăi și de a descoperi minunile naturii.

Bibliografie:

- Stoian, Stanciu, Alexandru, Petre-, „Pedagogie și folclor” – E.D.P
- Elena, Niculiță – Voronca-, „Datinile și credințele poporului român adunate și așezate în ordine mitologică” – Editura Polirom, Iași;
- Carmen Iordăchescu-, „Să dezlegăm tainele textelor literare”
- Victor, Simion – Jilavele, leagăn străbun de cultură și civilizație, Editura Ialpress-2006;
- www.didactic.ro;
- www.google.ro;
- www.antenasetelor.ro.

SCHIȚĂ PROIECT DIDACTIC „BUCURIA CÂNTECULUI POPULAR -ASEARĂ ȚI-AM LUAT BASMA”

**Prof. înv. Primar Oancea Mariana
Școala Gimnazială „Ion Băncilă”, Brăila**

Tema: Bucuria cântecului popular – valorificarea folclorului muzical în activitățile școlare

Cântecul popular este o expresie autentică a sufletului românesc și reprezintă o componentă esențială a patrimoniului nostru cultural. Prin intermediul melodiilor și versurilor transmise din generație în generație, copiii descoperă frumusețea tradițiilor, respectul pentru valorile autentice și bucuria de a cânta împreună. În școală, cântecul popular contribuie la dezvoltarea sensibilității artistice, a spiritului de echipă și a identității culturale.

Nivel de învățământ: clasele III–VI

Durata: 50 de minute

Competențe urmărite

- dezvoltarea interesului pentru folclorul muzical românesc;
- identificarea mesajului unui cântec popular;
- exprimarea emoțiilor și impresiilor personale;
- aprecierea tradițiilor și a costumului popular;
- dezvoltarea creativității prin activități artistice și de grup.
-

Obiective operaționale

La sfârșitul activității, elevii vor fi capabili:

- să recunoască specificul unui cântec popular;
- să identifice mesajul și caracterul vesel al cântecului;
- să exprime opinii despre rolul muzicii populare în viața comunității;
- să participe activ la interpretarea și analiza cântecului;
- să realizeze produse artistice inspirate din folclor.

Materiale necesare

- înregistrarea cântecului „Aseară ți-am luat basma”;
- imagini cu costume populare românești;
- fișe de lucru;
- videoproiector sau tablă interactivă;
- creioane colorate și coli A4.

Modalități de evaluare

Evaluarea se realizează prin:

- observarea participării active la discuții;
- aprecierea răspunsurilor oferite;
- analiza fișei de lucru;
- evaluarea creativității afișului și a desenelor;
- implicarea în interpretarea cântecului.

Desfășurarea activității

1. Moment organizatoric

Profesorul organizează colectivul de elevi și pregătește materialele necesare desfășurării activității.

2. Captarea atenției

Elevii observă imagini cu dansuri populare, hore și costume tradiționale. Se inițiază o conversație despre momentele în care au auzit muzică populară: la spectacole, sărbători, nunți, festivaluri sau în familie.

3. Audierea cântecului

Se ascultă cântecul popular „Aseară ți-am luat basma”, fără întreruperi. Elevii sunt invitați să urmărească ritmul, melodia și starea de veselie transmisă de interpretare.

4. Discuție dirijată

Profesorul adresează următoarele întrebări:

- Ce stare vă transmite acest cântec?
- De ce credeți că este un cântec îndrăgit de oameni?
- Ce obiect tradițional apare în titlu? Ce simbolizează basmaua în portul popular?
- În ce momente credeți că era cântat acest cântec?
- Cum contribuie muzica populară la păstrarea tradițiilor?

5. Activitate pe fișa de lucru

Exercițiul

Scrie trei cuvinte care descriu atmosfera cântecului.

1

Exercițiul	2
Completează enunțul: „Acest cântec popular mă face să mă gândesc la ”	
Exercițiul	3
Încercuiește cuvintele potrivite: veselie – tristețe – joc – tradiție – prietenie – bucurie – indiferență – sărbătoare	
Exercițiul	4
Răspunde în 4–5 enunțuri: De ce este important să păstrăm și să cântăm cântecele populare?	

Exercițiul	5
Realizează un desen inspirat de cântec: o horă, un costum popular, o basma tradițională sau o scenă de la o sărbătoare populară.	
6. Activitate pe grupe	
Elevii sunt împărțiți în echipe și realizează un afiș cu titlul „Bucuria cântecului popular” . Fiecare grup notează cuvinte reprezentative precum: tradiție, horă, familie, costum popular, sat, dans, prietenie, bucurie, folclor și muzică.	
7. Moment artistic	
Elevii interpretează împreună refrenul cântecului și însoțesc interpretarea prin bătăi ritmice din palme sau pași simpli de horă, dezvoltând astfel simțul ritmului și spiritul de colaborare.	
8. Reflecție	
Fiecare elev completează propoziția: „Astăzi am înțeles că muzica populară _____.”	

Exemple de bune practici

Integrarea cântecului popular în activitățile școlare poate fi realizată prin organizarea unor minișezători, ateliere de dans popular, întâlniri cu interpreți locali sau buni care cunosc repertoriul tradițional. Elevii pot realiza expoziții cu obiecte populare, pot învăța pași de dans și pot participa la serbări tematice dedicate folclorului românesc. Astfel, procesul educativ devine interactiv, iar copiii înțeleg că tradițiile reprezintă o moștenire valoroasă ce trebuie cunoscută și transmisă mai departe.

Concluzii

Cântecul popular **„Aseară ți-am luat basma”** este un exemplu reprezentativ al folclorului românesc, datorită ritmului său vioi, mesajului optimist și atmosferei de sărbătoare pe care o creează. Folosirea lui în activitățile didactice contribuie la dezvoltarea sensibilității muzicale, a spiritului de echipă și a respectului pentru valorile tradiționale. Prin audiție, interpretare și activități creative, elevii descoperă că muzica populară este o formă vie de exprimare artistică, ce aduce oamenii împreună și consolidează identitatea culturală. Școala are un rol important în păstrarea acestui patrimoniu, oferindu-le copiilor ocazia de a cunoaște, aprecia și transmite mai departe frumusețea cântecului popular românesc. Astfel, bucuria cântecului popular devine nu doar o experiență artistică, ci și o lecție despre comunitate, tradiție și respect față de rădăcinile noastre culturale. Acest tip de activitate îi motivează pe elevi să

participe activ, să cânte cu plăcere și să privească folclorul ca pe o parte firească și valoroasă a identității lor.

Bibliografie

1. Ministerul Educației, *Programa școlară pentru disciplina Educație muzicală* (învățământ primar/gimnazial), București.
2. George Breazul, *Pagini din istoria muzicii românești*, Editura Muzicală, București.
3. Ovidiu Bârlea, *Folclorul românesc*, Editura Minerva, București, 1981.
4. Mihai Pop și Pavel Ruxăndoiu, *Folclor literar românesc*, Editura Didactică și Pedagogică, București.

Proiect educațional la nivel de școală "FLORI DE BĂRĂGAN"

prof.înv.primar DUMITRU SIMONA

Școala Gimnazială "Ion Băncilă,, Brăila

Ansamblu vocal clasele aIII-a - aIV-a

An școlar 2025-2026

Argument:

De mii de ani, muzica a ocupat și ocupă un loc tot mai important în viața omului, fiind un important mijloc de cultivare spirituală. Rolul muzicii s-a modificat de-a lungul timpului, de la simpla însoțire a ritualurilor primitive, până la folosirea sa ca terapie în zilele noastre. Este important să cunoaștem funcțiile muzicii, așa cum au fost ele analizate de către specialiști din mai multe domenii (educație, medicină, filosofie, matematică, literatură etc.) și sintetizate de către Vasile Vasile în *Metodica educației muzicale*, publicată la Editura Muzicală, în anul 2004:

1. **Efectele anatomo-fiziologice ale muzicii** - Medicina și fiziologia au demonstrat faptul că muzica are efecte benefice asupra organismului uman. Contribuie la reglarea circulației sanguine, a tensiunii arteriale, a metabolismului, la o bună respirație etc. Au fost menționate cazuri de vindecări prin muzica a unor tulburări de limbaj, depășirea unor inhibiții verbale și a unor blocaje psihice.

2. **Funcția hedonică** - Este cea mai ușor de depistat și din păcate, pentru foarte mulți indivizi rămâne singura funcție activă. Se limitează la senzațiile de plăcere, de delectare primară, determinate de o anumită categorie de muzică, în general muzică de proastă calitate. Astfel, proiectul meu își propune să redirecționeze activitățile educative spre depășirea fazelor de plăceri primare determinate de muzică de consum cu slabe sau inexistente virtuți artistice, spre a ajunge la receptarea adevăratelor valori ale muzicii.
3. **Funcția psihologică** - Cercetătorii care se ocupă de această funcție, pornesc de la nevoia de muzică a sufletului uman și de la implicațiile ei în viața afectivă, emoțională și volitională. Se subliniază faptul că absența muzicii daunează vieții psihice.
4. **Funcția terapeutică** - Meloterapia-musicoterapia își are rădăcinile în practicile magice, nu este o descoperire recentă. Meloterapia și-a sporit atribuțiile la condițiile vieții moderne, care a adus multe cuceriri dar și stresurile ei. Majoritatea autorilor atrag atenția că terapia muzicală este în bună parte dependentă de educația muzicală și pledează pentru o educație muzicală complexă.
5. **Funcția religioasă** - Este reliefată de cele mai vechi documente. După afirmația compozitorului Ștefan Niculescu: „sacru este tinta supremă a muzicii, care tinde spre sacru chiar și când e profană sau când își uita destinul de a-l sluji” (Vasile Vasile).
6. **Funcția cognitivă, gnoseologică** - Muzica, literatura muzicală românească și universală are o bogată încărcătură de cunoaștere, reflectă trăiri sufletești care nu pot fi exprimate în alte limbaje. „Ceea ce nu poate fi exprimat prin cuvinte se exprimă prin muzică”(Beaumarchais).
7. **Funcția comunicativă** - Prin muzică oamenii comunică între ei, transmitându-și elemente de cunoaștere, idealuri, concepții generale umane. Muzica alături de celelalte arte contribuie la unirea dintre oameni, la comunicarea lor spirituală. Funcția de comunicare a muzicii este strâns legată de cea culturală și socială, presupune transmiterea de idei, sentimente, idealuri. De aici derivă importanța selectării valorilor autentice cu o mare expresivitate și forță de generalizare și dezvoltarea componentei receptive a elevilor, care să asigure acestora înțelegerea și apropierea valorilor perene ale spiritualității.
8. **Funcția cultural-axiologică** - Vizează faptul că marile lucrări ale muzicii sunt valori culturale reprezentative ale omenirii, elemente fundamentale de cunoaștere și creație puse în slujba marilor idealuri umane: Binele, Adevărul, Frumosul etc. Aceste idealuri sunt strâns legate de rosturile educației. Școala, factorii educativi trebuie să lupte cu subcultura, să bareze calea kitschului. Trebuie să asigure cunoașterea reprezentanților celor mai diferite moduri de exprimare umană. Necunoașterea acestora reprezintă un grav deserviciu adus cunoașterii umane și dezvoltării armonioase a personalității tinerilor. Studiarea creației populare sau a celei culte nu se poate realiza în condiții corespunzătoare fără cunoașterea celei religioase. Creația populară și cea religioasă se află de multe secole în forme sincretice și intersectări benefice. „Elevii trebuie pregătiți în școală și pentru a deveni oaspeți sălii de concert, a sălii de operă dar și ai bisericilor

pastratoare a valorilor traditionale...”(Vasile Vasile, Op. Cit. P.16). Cunoasterea gandirii unor personalitati ale culturii noastre: Eminescu, Eliade, Cioran, Nae Ionescu etc ne releva marea contributie a muzicii in formarea lor.

- 9. Functia euristica** - Activitatile de interpretare si de receptare a muzicii sunt dominate de spiritul de creativitate si reprezinta un larg camp de manifestare ale acestei trasaturi specific umane. Punctul de rezistenta al functiei euristice consta in caracterul inventiv, de descoperire a unor elemente noi pe baza celor cunoscute.
- 10. Functia estetica** - Este atribuita artei in general si muzicii in special, cultivand frumosul, echilibrul, armonia si perfectiunea. Se conjuga cu nivelul formativ si aplicativ al educatiei in general, conducand la un ideal estetic. Muzica are implicatii in viata morala, religioasa, civica, patriotica si sociala. Emotiile estetice au un rol deosebit in viata omului. Copilul trebuie deprins de mic cu acele emotii estetice care ii vor spori trairile superioare, ii vor slefui sensibilitatea. Spiru Haret, ministru al invatamantului, este cel care a sprijinit si incurajat in invatamantul romanesc o orientare artistica impregnata de idei estetice: deschiderea spre valori reale provenind din folclorul muzical romanesc. El sustinea ca invatamantul trebuie sa aiba grija nu numai de cultivarea gandirii, ci si de cultivarea inimii, a sentimentelor si de formarea caracterului”.(Vasile Vasile).
- 11. Functia educativă** - Este cea care domina celelalte functii; fiecare are ca finalitate de baza influentarea publicului, cultivarea sentimentelor morale, religioase, patriotice, civice; au efecte multiple asupra vietii spirituale. Pedagogii sunt cu totii de acord cu faptul ca cei mai buni dintre elevi provin din randul acelora care indragesc muzica. Aceasta ii ajuta sa-si cultive sensibilitatea, creativitatea, perseverenta, simtul estetic, autocunoasterea si responsabilitatea pentru ceea ce fac. E adevarat, virtutile stiintelor si ale artei muzicale sunt numai virtuale. Ele devin forte modelatoare ale fiintei umane doar daca sunt exersate.
- 12. Functia socială** - Muzica si-a demonstrat in timp, forta de socializare si de modelare a trasaturilor de caracter ale practicantilor si auditorilor. Înfiintarea institutiilor muzicale a demonstrat o faza superioara in promovarea artei cu implicatii serioase in integrarea sociala. Dintre toate disciplinele scolare, muzica are cele mai puternice legaturi cu viata sociala, furnizeaza acesteia elemente pentru manifestarile cultural-artistice.
- 13. Functia cathartică** - Urmareste contributia muzicii in purificarea sufletului uman, in descatusarea de pasiunile primitive si de emotiile negative, contribuind la innobilarea sufleteasca.
- 14. Functia intelectuală** - Muzica este rezultatul unor activitati intelectuale de mare rafinament si de mare complexitate. Opereaza cu valori artistice autentice si care fac parte din bunurile spirituale ale umanitatii. Se bazeaza pe anumite cunostinte si deprinderi intelectuale, avand ca finalitate apropierea elevilor de marile lucrari ale artei muzicale, aspectele ei culturale.

Toate aceste funcții ale muzicii, vin să susțină demersul meu de a face ansamblu coral cu elevii din clasele primare. Fiind absolventă a Școlii Populare de Arte "Vespasian Lungu,, Brăila, secția canto-muzică populară am decis că e bine să fructific talentul musical al elevilor, înființând astfel un grup vocal cu aceștia. Orele de cor sunt relaxante după o zi de cursuri, sunt prilej de revedere a prietenilor vechi, sunt o rampă de lansare și de orientare profesională chiar a copiilor talentați. Spectacolele și concursurile la care vom participa vor da un plus de ambiție și afirmare elevilor. Părinții copiilor vor susține activitatea, atât moral, cât și financiar uneori, deoarece suportă costurile transportului copiilor la spectacole sau concursuri, se îngrijesc personal de ținuta scenică a copiilor.

Grup țintă: elevii claselor primare din cadrul Școlii Gimnaziale "Ion Băncilă" Brăila.

Resurse de timp: repetițiile se vor desfășura la finalul orelor de curs o dată /săptămână sau la două săptămâni, în funcție de necesitate.

Resurse umane: coordonatorul de proiect

Resurse materiale: laptop, CD-uri cu cântece și negative, imprimantă, stație audio, sală de clasă pentru repetiții, costume

Modalități de realizare:

- Exerciții de respirație
- Exerciții ritmice, imitații și improvozații ritmice
- Exerciții de dicție
- Exerciții de cultură vocală
- Exerciții de dezvoltare a expresivității
- Memorizări de versuri ale cântecelor
- Discuții despre preferințele muzicale, cu argumentări și exemplificări
- Interpretarea de cântece de diferite facturi (laică, religioasă, populară etc.)
- Cântare vocală individuală și în grup la unison, cu ison și în canon
- Participare la manifestări muzicale, serbări școlare și spectacole
- Vizionări de spectacole muzicale sau emisiuni TV, documentare, CD-uri, DVD-uri

Scopuri:

- Depistarea copiilor cu aptitudini muzicale

- Stimularea și dezvoltarea aptitudinilor copiilor prin activități muzicale specifice ansamblului coral
- Utilizarea resurselor aptitudinale ale copiilor pentru îmbunătățirea imaginii și stimei de sine, cu implicații în îmbunătățirea performanței școlare
- Dezvoltarea capacității de interpretare vocală individuală și integrarea vocală în ansamblul coral
- Respectarea regulilor specific de cânt: respirație, emisie, dicție
- Dezvoltarea și utilizarea cunoștințelor despre elementele de limbaj muzical în interpretarea și în audierea muzicii
- Sporirea atenției familiei față de nevoile și așteptările copiilor
- Dobândirea de cunoștințe noi într-un mod cât mai plăcut și creative
- Dezvoltarea spiritului de colaborare între membrii ansamblului coral
- Cultivarea sentimentelor exprimate prin muzică
- Dezvoltarea gustului estetic pentru muzica de valoare de diverse genuri (laică, religioasă, populară etc.)
- Participarea la manifestări muzicale, serbări școlare, concursuri și spectacole
- Aprecierea critică a muzicii interpretate sau audiate

Obiective:

- să cânte după auz, individual sau în grup, cântece simple, la unison, cu respirație, emisie și dicție corectă, dezvoltându-și ambitusul muzical, flexibilitatea și omogenitatea vocală
- să interpreteze cântece cu elemente armonico-polifonice (cu ison, în canon)
- să-și dezvolte auzul muzical melodic și să-și formeze auzul armonic
- să cânte nuanțat, expresiv, exteriorizându-și trăirile emotionale prin mimică, gestică, mișcare
- să cânte cu acompaniament ritmic, folosindu-și propriul corp ca instrument de percuție sau jucării muzicale confecționate de copii, și cu acompaniament armonic (instrumental sau cu negativ înregistrat pe suport electronic)
- să interpreteze piese de factură diferită (laică, religioasă, populară etc.), a capella sau cu acompaniament

- să interpreteze cantecele în tempo-urile și nuanțele potrivite
- să cunoască și să aprecieze tezaurul muzicii românești și universal
- să-și analizeze și să exprime stările sufletești declanșate de muzică
- să-și manifeste preferințele muzicale susținându-le prin argumente
- să colaboreze cu ceilalți coriști în cadrul repetițiilor, spectacolelor și concursurilor
- să înțeleagă importanța muzicii de calitate în viața lor și rolul acesteia în dezvoltarea lor intelectuală

Programul activităților:

Repetițiile se vor desfășura la finalul orelor de curs o dată pe săptămână, în funcție de necesitate.

Orele se vor stabili de comun acord cu părinții elevilor în cadrul grupului de Whatsapp creat.

- 1. Selecția elevilor (septembrie-octombrie 2025)**
- 2. Prezentarea pieselor ce se doresc a fi studiate și selectarea celor care vor fi învățate pentru diverse ocazii:**
 - **Ziua Națională a României**
 - **Colinde pentru Craciun**
 - **Piese folclorice**
 - **Cântece pentru copii etc.**
- 3. Spectacol în cadrul școlii cu ocazia Zilei Naționale a României**
- 4. Concert de colinde la biserică (decembrie 2025)**
- 5. Spectacol cu cântece pe versuri de Mihai Eminescu (ianuarie 2026)**
- 6. Concert de Paște la biserică (aprilie 2026)**
- 7. Participarea la diferite concursuri, spectacole, activități culturale cu diferite ocazii**

Mediatizarea proiectului:

☺ În școală, prin participarea la acțiunile inițiate de școală

- ☺ Pe site-ul școlii
- ☺ Articole în presă referitoare la acest proiect
- ☺ Participarea la spectacole și concursuri
- ☺ Prin intermediul părinților antrenați în derularea proiectului

Mențiuni pentru buna desfășurare a activităților din cadrul proiectului:

1. Programul activităților va fi stabilit în comun cu beneficiarii proiectului, respectiv familiile elevilor implicați în proiect.
2. Se va face prezența elevilor participanți.
3. Programul poate suferi modificări pe parcursul anului dacă este în interesul unei mai bune funcționări și în funcție de anumite situații care vor fi anunțate din timp.
4. Fiecare participant poate să vină cu completări sau modificări cu condiția să anunțe la timp.
5. La sfârșitul fiecărui an se va face evaluarea activităților.

Evaluarea impactului:

- ☺ Chestionare aplicate participanților la proiect și colaboratorilor
- ☺ Realizarea unei prezentări Power Point cu activitățile desfășurate

Bibliografie:

1. Vasile Vasile: *Metodica educatiei muzicale*, Editura Muzicală, București, 2004.
2. G. Breazul , N. Saxu: Carte de cantece pentru copii, Editura Muzicală, București, 1985.
3. www.parinti-copii.info/Raftul_cu_cd.htm
4. Diverse cântece din repertoriul corurilor de copii: Bim Bam, Andantino, Minisong, Do Re Mi etc.

ISBN 978-973-0-44474-2

BRĂILA, 2026